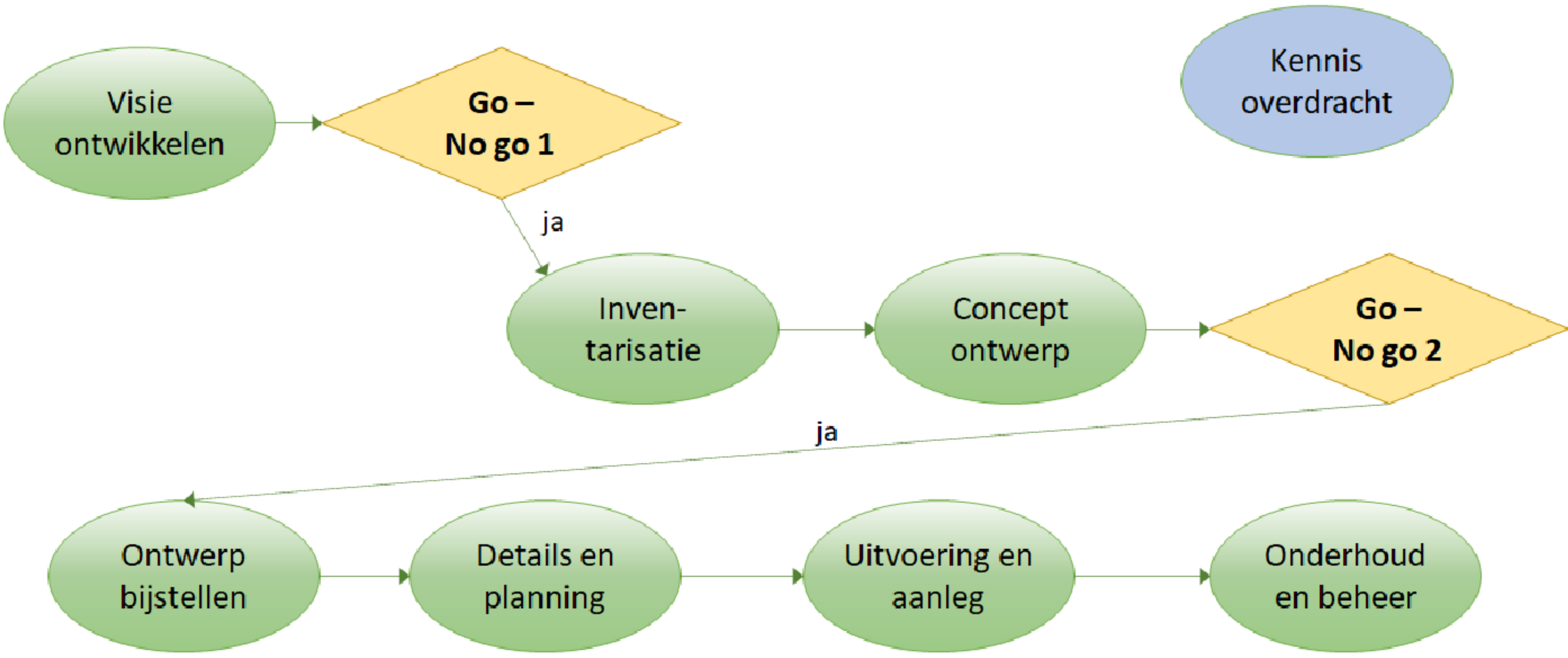

Voedselbos Duiven

Brainstormavond
8 maart 20.00 uur

Document in ontwikkeling

Programma

- * Welkom, inleiding en proces
- * Introductie programma en deelnemers
- * Presentatie Voedselbos
- * Achtergronden
- * Brainstormen over inhoud, opzet, organisatie
- * Samenvatting en follow up
- * Afsluiting

Link naar Skype: <https://join.skype.com/gITJEKx9ZejP>

Vragen bij de presentatie van Chantal

check
bestemmingsplan

info van
gemeente

tip: Kijk
'Kiss the
Ground'
op Netflix

over gebied:
fazanten in het
gebied, en water
komt buiten de dijk
hoog, bomen
diversiteit beperkt

Meenemen in
het ontwerp

Vragen ter
verduidelijking
worden na de
presentatie
behandeld.
Waterschap en
dijkverzwaring status?
Gaat een paar meter
van het te plannen
voedselbos af

Klopt

Bij positief
besluit
communicatie
om
vrijwilligers te
werven

nog geen
overeenkomst; wel
toezegging;
eeuwigdurend met
opzeg termijn van 10
jaar

voldoende animo
(handjes) en lange
termijn afspraken
over gebruik van
terrein met avr?

Overleg met
AVR en
Waterschap

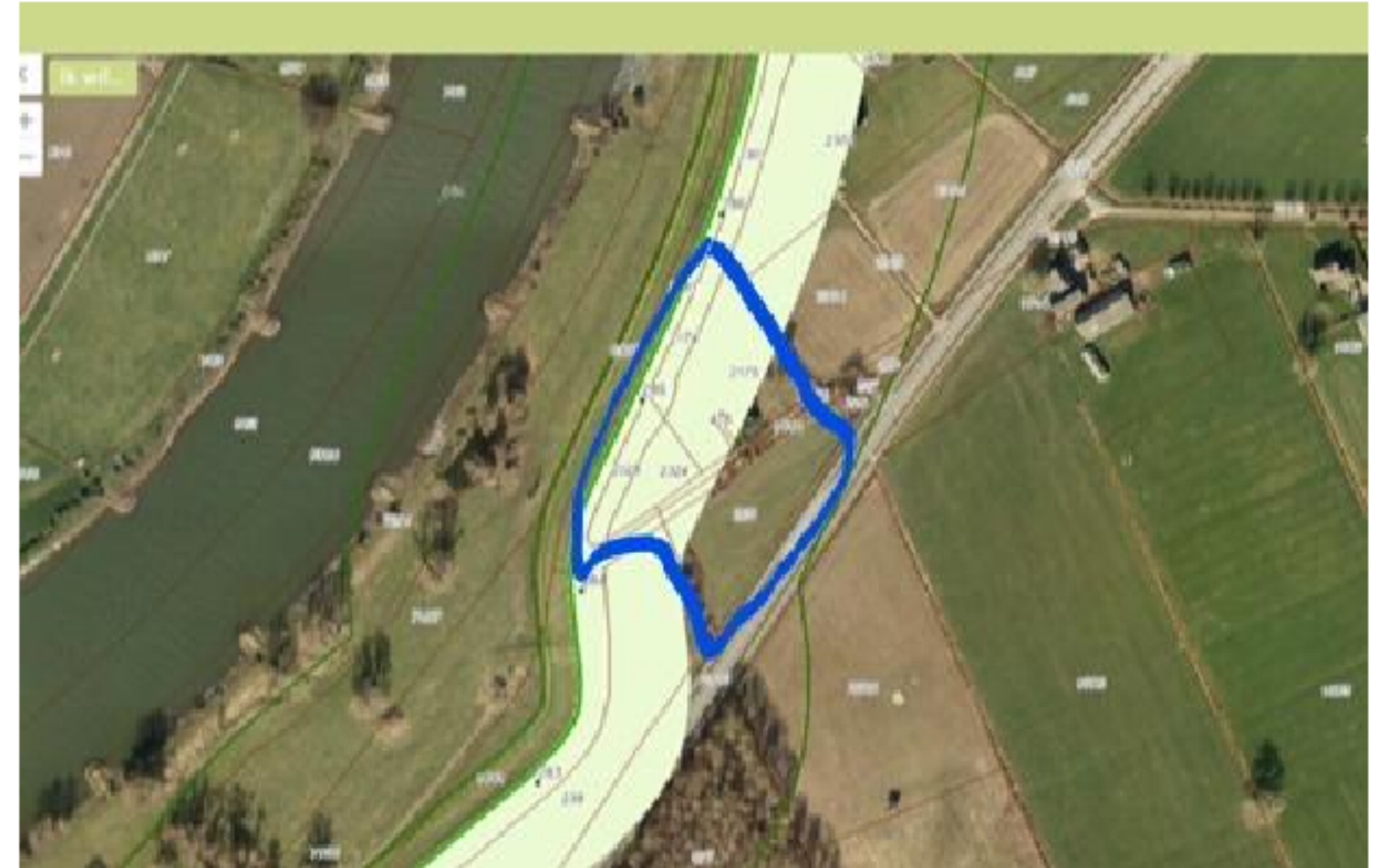
Achtergrondinformatie

- * Het terrein ligt voor de helft in de gemeente Duiven en voor de helft in de gemeente Zevenaar
- * Het Waterschap (WRIJ) heeft planning om de IJsseldijk te gaan versterken in de komende jaren. Voor een aantal ingrepen moeten we in overleg met het Waterschap.
- * Het terrein is in eigendom van de AVR die dit aan Milieuvrienden Duiven ter beschikking stelt voor de aanleg van een Voedselbos.

Terrein en gemeentes Duiven en Zevenaar

Dijkverzwaring, betroffen gebied

Brainstormen: de processtappen:

- * De stellingen staan op de volgende pagina's (1 stelling per pagina).
- * twee invulrondes: 1e ronde: stelling 1 t/m 5; 2e ronde stelling 6 t/m 10.
- * Per ronde is er 3 minuten de tijd om bij de stellingen van die ronde je mening te geven met geeltjes/plaknotities.
- * Maximaal 10 woorden per geeltje, werk zo nodig met kleuren.
NIETS IS TE GEK !
- * Ben je het met iemands opmerking eens, zet er dan gewoon een geeltje met '+ 1' bij.
- * Na de individuele tijd is er, na elke ronde, tijd voor analyse en discussie.

Suggestie

+2

Als je het eens bent met iemand, geef dat dan aan met een +1, of +2 of een uitroepteken. Maak het niet te lang

Ronde een - Voedselbos - stelling 1-5

1. Welke doelen moet het voedselbos hebben, denk aan: recreatie, educatie, beschermen, etc

Bewustwording van
dat wat Chantal
presenteerde

**Mindset
transitie**

**Fijne plek
zijn die
'respect'
oproept**

**Even
bijkomen
in de
natuur**

een
voedselbos
voor al wat
leeft, dus ook
vogels als
fazanten enz.

**Stimuleren
biodiversiteit
en
beschutting
voor dieren**

onderdeel van
Klimaatpark
IJsselpoort

Aansluiten bij de
landschappelijke
inpassing WRIJ

Aansluiten bij plan
Natuurmonumenten
Driegaarden/bult
van Putman

wel recreatie. Liever
geen openbaar
tiolet zoals nu in de
bossen overal te
zien is

vrijtijdsbesteding,
recreatie en
ontmoeting

Als je langs fiets op
de dijk moet je een
appeltje kunnen
plukken en op een
bankje kunnen
zitten en van de
natuur kunnen
genieten.

**zeker wel een
picknickplek
voor
recreanten**

**voedsel
voor
passanten**

**soorten als
Hop en
Hazelaar
aanplanten**

is een voedselbos
niet te ambitieus
voor dit "kleine"
gebiedje? Positief
bedoelt natuurlijk.

Is een mooi bosje met
grote diversiteit aan
beplanting geeft iets
terug aan natuur,
recreatie en
landschapsversterkin
g?

**School
excursies**

Educatie

**Kunst in
het bos**

**Geen
hangplek**

**liefst alleen
toegankelijk
vanaf de dijk**

**Gebruik
openbaar?**

**geen stropers
op hazen,
konijnen en
fazanten**

**vanwege
plannen voor
dijkverzwaring
boomlaag
daar niet
bevorderen.**

2. Wat is er nodig om positieve milieu effecten van een voedselbos te behalen?

3. Bomen/soorten/struiken/kruiden/groentes/bloemen - wat wil je nog meer hebben of wat moet er zeker komen?

4. Voedsel waarvoor: voedselbank, vrijwilligers, verkoop, vogels, recreant, etc....

Kan voor iedereen, maar voorkom dat het niet gebruikt wordt

Voor voedselbank en voorbijganger.

Vraag aan passanten alleen meenemen voor eigen gebruik

Voor de kinderboerderijdieren in Horsterpark

Biodiversiteit voor insecten, kleine dieren

ook voor dieren

Verkopen kan altijd als er teveel is

Nieuwsgierigheid, kennismaken met exoten, andere smaken,...

Cursus eten uit de natuur

school klassen

5. Wat doen we met de opbrengst, wie, wat, hoe, bestemming Welke distributiekkanalen en - mogelijkheden zie je?

Wellicht kan
de Horsterhof
hier iets in
betekenen?

Horsterhof en
uitdeelpunten
van de
voedselbank

Ook De
Groene schuur
en Stokhorst
betrekken

is er een plaatselijk
restaurant
geïnteresseerd

lokaalboodschappen.
nl

Aansluiten bij project
'Korte Ketens'
(www.deliemershele.nl
maalgoed)

Opbrengst?
Winstgevend?

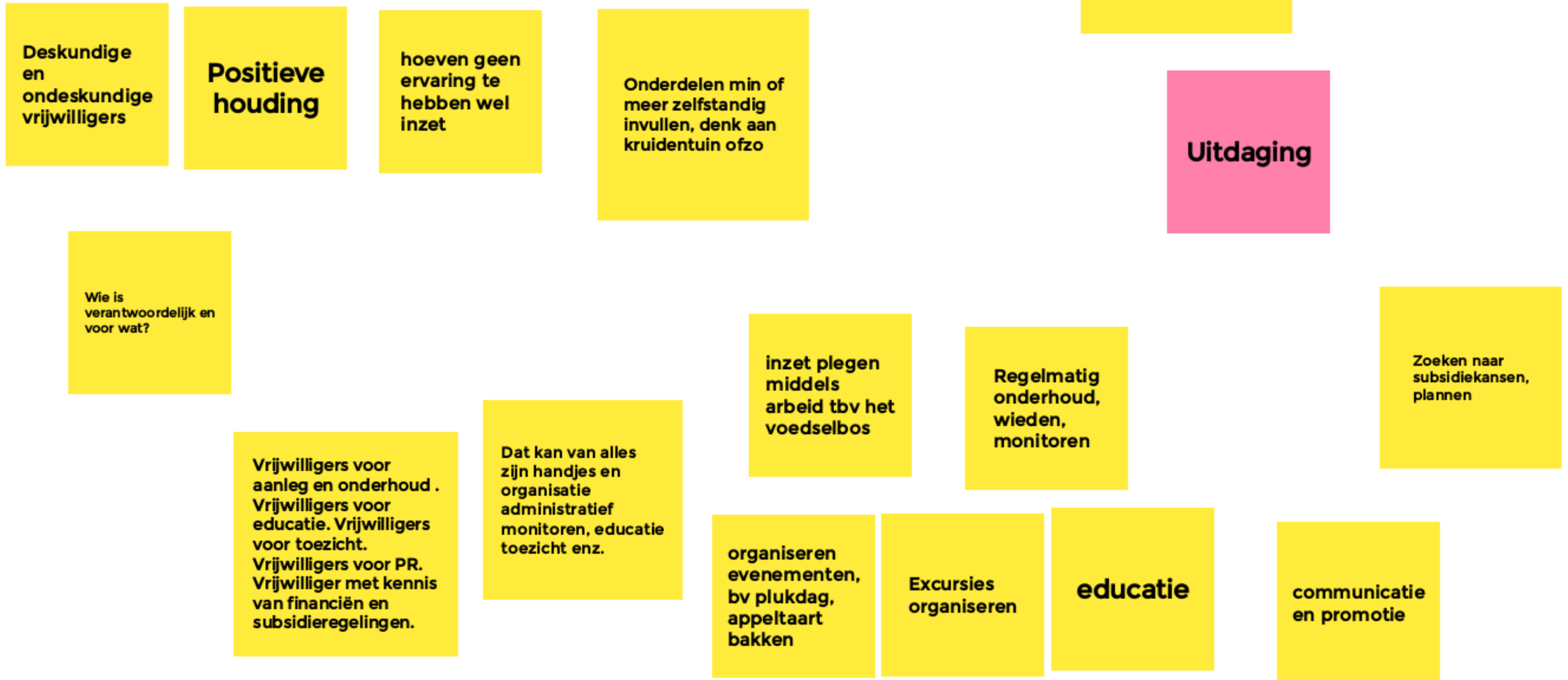
Horsterhof,
kan die een rol
spelen.

Duivense post,
Liemers,
Gelderlander,

Inkomsten weer laten
terug vloeien in de
stichting/vereniging/
vrijwilligers oid.

Ronde twee: Organisatie Stelling 6 - 10

6. Wat is de inbreng van vrijwilligers?

7. Hoe kan het onderhoud en het beheer georganiseerd worden?

8. Wie/wat kan dit initiatief ondersteunen (S)?

Wie zie je als bondgenoten (B)?

Suggesties voor donoren en subsidies (D) - dus hoe kan dit initiatief worden gefinancierd?

9. Hoe wil of kan jij zelf bijdragen? Bv als vrijwilliger, supporter, initiatief nemen, cursus volgen. Noem je naam

Huib: zorgen voor gemeentelijke steun

Denk aan doe duiten in Zevenaar voor financiële middelen

Ulteraard wil AVR wel een deel van de kosten op zich nemen.

Judith: netwerk inzetten (zo!Diva onder andere), promotie, verbindingen leggen, partners benaderen.

Dennis: oogje in het zeil houden

leerwerktrajecten initiëren met IAHL/Helicon (Wout)

Baukje: als supporter en verbinder met andere groene en grijze groepen

Baukje: wandelexcursie vanuit Duiven Westervoort en Zevenaar organiseren

Baukje Een Oogst dag organiseren

Mijn bijdrage is: kennis delen in voorstadium. Cursus volgen. Als vrijwilliger meehelpen bij aanleg en onderhoud. Peter

Hanneke: Kruidentuin beheer

Hanneke: meedenken bij maken ontwerp

Sybrand; meehelpen met ontwerp

Supporter vooral. Jose

10. Wat zijn je eigen verwachtingen; wat wil je eruit halen?

Wat wil je zeker dat er gebeurt?

Welke kansen (K) en belemmeringen (B) zie je?

voedselbos is kansrijk. Dank zij de beschikking over 1 ha grond. AVR werkt ten volle mee.

K: groepen samenbrengen

K. Aantrekkelijkheid gebied

K: landschapsversterking WRIJ

Stukje pr voor de regio.

free publicity, iets echt anders doen, misschien ook wel iets "stouts" doen middels gelegaliseerde medicinale wiet planten, krijgen we meer aandacht voor dit mooie initiatief

Een verbinding/struinp pad i.s.m. WRIJ achterlangs het bedrijventerrein

We maken er een succes van! Niet vaak zo'n mooie kans

B. Te klein gebied

B: kwelwater + dijk

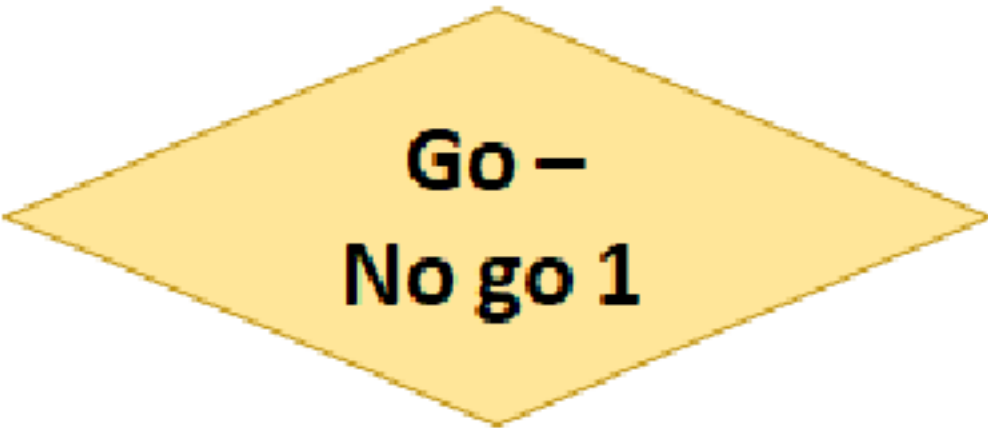
Alleen met enthousiaste trekker voor langere tijd haalbaar.

alleen bij voldoende financiële toezeggingen uitvoerbaar.

Samenvatting

**Hebben we
genoeg
informatie om
een besluit te
nemen?**

Volgende stappen

**Go –
No go 1**

zien we het in MVD zitten om hiermee door te gaan?

Stappen/activiteiten:

- * Interne organisatie
- * Zoeken naar ontwerper, vrijwilligers, sponsoren
- * Overleg met AVR
- * Overleg met Waterschap
- * Tijdsplan maken - doel:
 - october 2021: plan
 - october - november 2021: start aanleg

**Plan klaar
in oktober
2021**

**Start
aanleg
november
2021**

Wat vond je van de bijeenkomst?

Jose: veel
geleerd en
bovendien
leuk !

dikke prima,
interactief en
wmb (Wout)
die go komt er

**Hanneke
for
president!**

Mooi om te zien dat
er groots gedacht
wordt en concreet
gehandeld!

Goede
organisatie en
enthousiasme
werkt
aanstekelijk

Goed gedaan. De
wijze waarop was
fijn en afwisselend.
Interessante
presentatie van
Chantal. Top! Joyce

**Heel veel dank voor
jullie bijdragen!!
Laten we er samen
iets moois van
maken**

Een goed
begin en
inspirerend

**Leuke
avond**

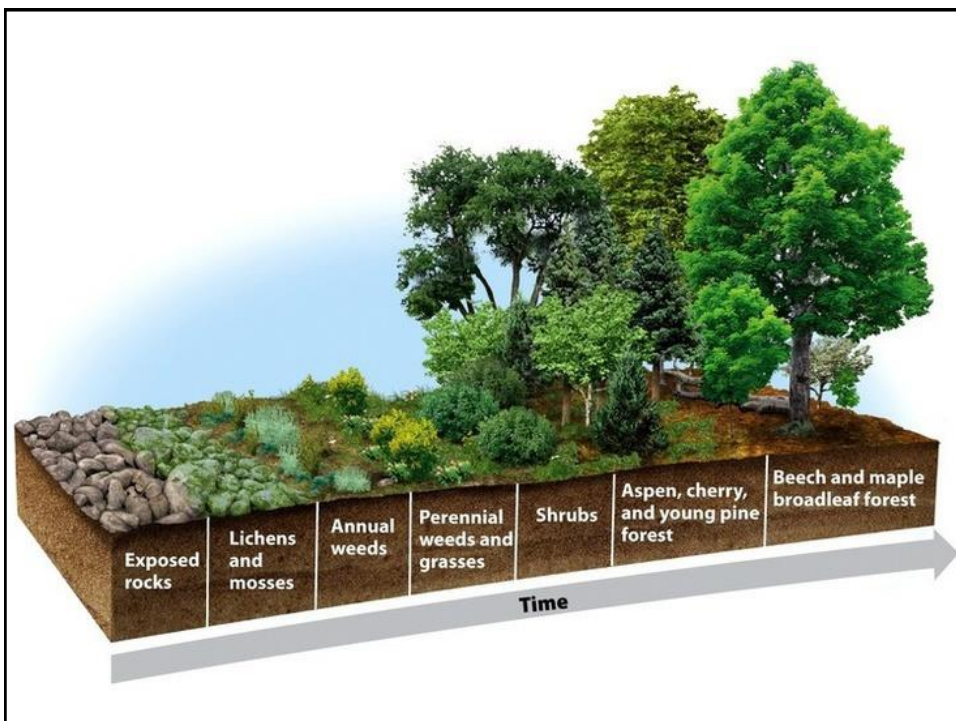
Hanneke, je hebt
het perfect
georganiseerd!

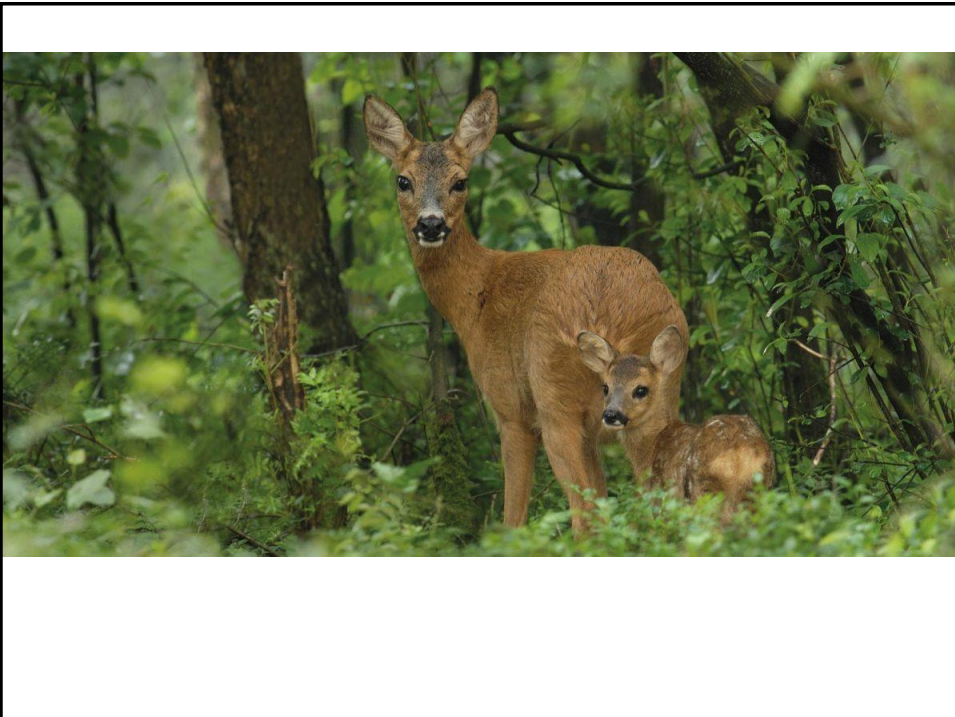
Super gedaan. Zat
erg mooi in elkaar!
Fijne manier om
inbreng te kunnen
geven. En ik kan het
verhaal van Chantal
nog terug kijken
begrijp ik. Helemaal
top! Groetjes, Judith

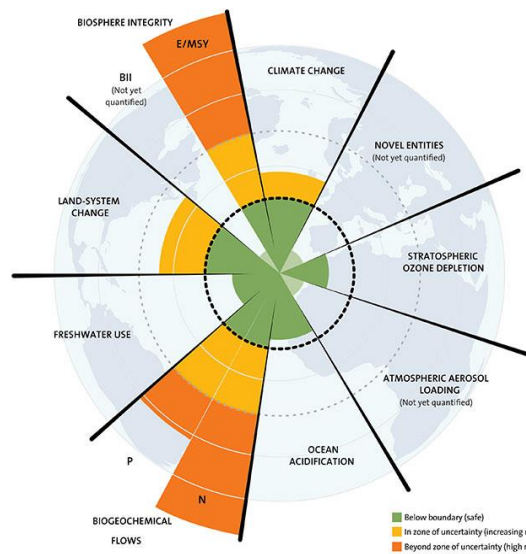

Waarom een Voedselbos?
Een korte introductie

De negen planetaire uitdagingen in onze tijd:

<https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries/planetary-boundaries/about-the-research/the-nine-planetary-boundaries.html>

Klimaat adaptatie

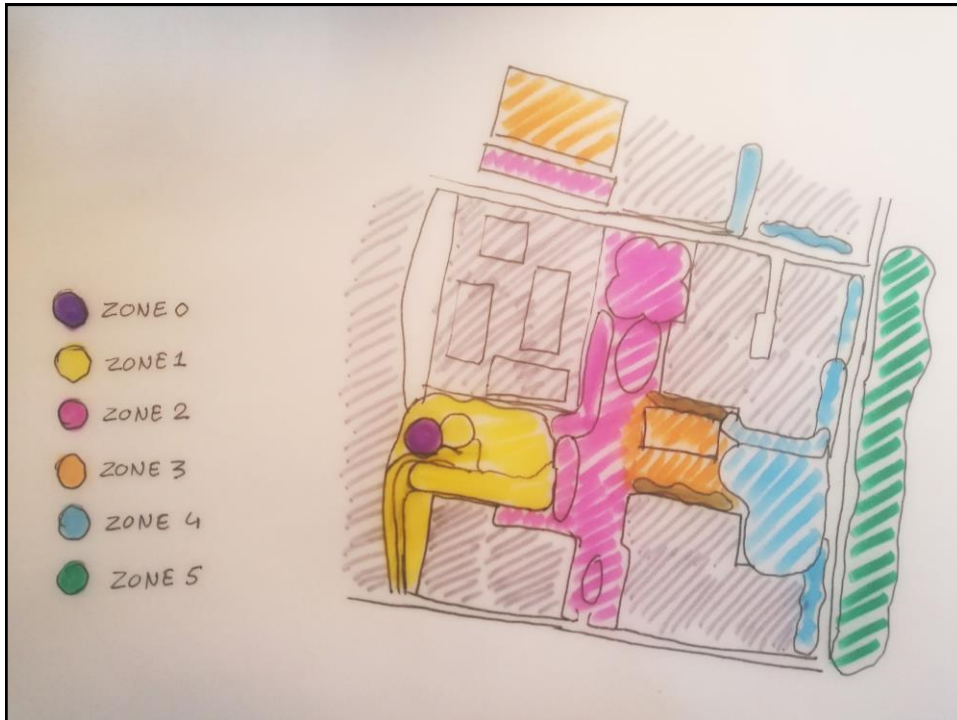
Bodemopbouw

Koolstofopslag

Stimuleren Biodiversiteit

- Observeren
- Wat is het doel van je voedselbos?
- Ontwerpen in tijd

- Educatie
- Verbinding
- Transitie Mindset

- Externe communicatie
- Sociale inbedding

 CHANTAL VAN GENDEREN
www.chantalvangenderen.com

Datum bijeenkomst:	8 maart 2021
Opening:	voorzitter Hanneke.
Gastadres:	via skype en Jamboard
Aanwezig:	Hanneke, Baukje, Syb, Wout, José, Peter (notulen),
Aanwezig extern:	Piet van Ommeren (facilitator), Chantal van Genderen (presentatie), AVR, gemeente Duiven, gemeente Zevenaar, burens, Groen Manifest

Programma

1. Welkom en inleiding en opzet Voedselbos.
 2. Introductie programma en deelnemers.
 3. Presentatie voedselbos. Vragen.
 4. Randvoorwaarden voedselbos Duiven.
 5. Brainstorm over inhoud, opzet, ondersteuning.
 6. Samenvatting en follow up.
 7. Evaluatie en afsluiting
-
1. Hanneke heet iedereen welkom. Zij geeft aan dat Piet van Ommeren de vergadering zal leiden en dat Chantal van Genderen een presentatie geeft over het voedselbos in Brummen. Hanneke heeft in een schema weergegeven welke stappen er nodig zijn om tot een eindresultaat te komen. Belangrijk daarin zijn de Go – no Go momenten.
 2. Voorstelrondje. Iedereen stelt zichzelf voor.
 3. Chantal geeft een helder en deskundig beeld van het voedselbos dat zij heeft opgezet en nog begeleid in Brummen. Zij gaat in op klimaatadaptatie, koolstofopslag, bodemopbouw, biodiversiteit en belevingswaarde. In Brummen zijn 50 vrijwilligers actief op 3 ha. De financiële onderbouwing ligt bij de gemeente. Met geeltjes op pagina 4 in Jamboard zijn vragen gesteld.
 4. Randvoorwaarden voedselbos Duiven. Het gebied is 1 ha groot. Voor de helft in de gemeente Zevenaar, voor de helft in de gemeente Duiven. Het Waterschap geeft aan dat t.z.t. de dijk zal worden verzaaid. Dat kan betekenen dat daar met de inrichting van het voedselbos rekening mee zal moeten worden gehouden. De AVR geeft aan dat zij het terrein beschikbaar stellen aan de Milieuvrienden Duiven. Verkopen zou kunnen maar is geen optie. Het lijkt erop dat het terrein gedurende lange tijd beschikbaar blijft. Het waterschap geeft aan dat er bij hoog water kwel onder de dijk doorkomt. Dat zou kunnen betekenen dat bepaalde boomsoorten hier niet geschikt zijn. Hanneke gaat informeren wanneer de dijkverzwaring is gepland.
 5. Er volgen twee invulrondes met elk 5 stellingen. Op elk van de stellingen is er gereageerd met het invullen en plaatsen van geeltjes bij de stellingen. Zie annex met een samenvatting van de resultaten. De stellingen zijn:

Ronde 1:

 - 1) Welke doelen moet het voedselbos hebben.
 - 2) Wat is er nodig om positieve milieu effecten te behalen.
 - 3) Bomen, struiken, bloemen, groente. Wat wil je nog meer hebben en moet er zeker komen.
 - 4) Voedsel waarvoor? Voedselbank, vrijwilligers, verkoop, vogels.....
 - 5) Wat doen we met de opbrengst. Distributiekkanalen, mogelijkheden.

Ronde 2:

 - 6) Wat is de inbreng van vrijwilligers
 - 7) Hoe kan het onderhoud en beheer georganiseerd worden.
 - 8) Wie/wat kan het initiatief ondersteunen, wie zie je als bondgenoten, hoe kan het initiatief worden gefinancierd
 - 9) Hoe wil of kan jij zelf bijdragen
 - 10) Wat zijn je verwachtingen. Kansen en belemmeringen.
 6. Samenvatting en follow up. Er komt een verslag van deze brainstormsessie. De MVD zullen dit bespreken op de eerstvolgende vergadering om te besluiten of we als MVD hiermee door willen gaan. De komende periode gaan we vrijwilligers zoeken. We plannen een overleg met de AVR en met het Waterschap RIJ. Zoals het er nu uit ziet ligt de tijdsplanning tussen nu en oktober-november 2021.
 7. Evaluatie: De bijeenkomst wordt gezien als een goed begin en inspirerend, interactief, afwisselend, leuk om te doen. Presentatie van Chantal zeer gewaardeerd. Verder pluimen voor de organisatie. En mooi om te zien dat er groots wordt gedacht en concreet gehandeld.
 8. Om 2 minuten voor tien sluit Hanneke de bijeenkomst door iedereen te bedanken voor zijn of haar bijdrage en aanwezigheid.

Annex 1 Resultaten van de avond

Vragen naar aanleiding van de presentatie over het Voedselbos door Chantal

- Vragen ter verduidelijking worden na de presentatie behandeld. Waterschap en dijkverzwaring status? Gaat een paar meter van het te plannen voedselbos af?
- over gebied: fazanten in het gebied, en water komt buiten de dijk hoog, bomen diversiteit beperkt
- Check bestemmingsplan bij de gemeente
- voldoende animo (handjes) en lange termijn afspraken over gebruik van terrein met avr?
- nog geen overeenkomst; wel toezegging; eeuwigdurend met opzeg termijn van 10 jaar
- tip: Kijk 'Kiss the Ground' op Netflix

De vragen gaan vooral over het gebied en de consequenties ten aanzien van grondgebruik, bestemmingsplan en inzet van vrijwilligers.

De brainstormvragen

1. Welke doelen moet het Voedselbos hebben, denk aan: recreatie, educatie, beschermen, etc.

Bewustwording

- over biodiversiteit, bedreigingen en betekenis van de natuur. Een transitie in de Mindset over natuur en biodiversiteit
- Even bijkomen in de natuur
- Fijne plek die 'respect' oproept

Recreatie:

- Vrijtijd, recreatie, ontmoeting, picknickplaats, rustplaats langs het fietspad

Educatie en kunst

- Schoolexcursies, educatie
- Kunst in het bos

Soorten aanbevelingen

- Stimuleren biodiversiteit, beschutting voor dieren, voedsel voor al wat leeft
- Aanplant: hop, Hazelaar

Aansluiten bij bestaande infrastructuur

- Klimaatpark IJsselpoort
- Plan Driegaarden (Bult van Putman, natuurmonumenten)
- Landschappelijke inpassing WRIJ

Bedreigingen en vragen

- Openbaar gebruik, Geen hangplek, toegang alleen via de dijk
- Ambitie niet te groot: terrein klein, kan wel biodiversiteit ontwikkelen
- Dijkverzwaring: geen boomlaag bevorderen
- Geen stropers

2. Wat is er nodig om positieve milieu effecten van een voedselbos te behalen?

Ontwerp, beheer en keuzes

- Bewuste plantenkeuze, tijdstip van bloei, aantallen. Spontane vegetatieontwikkeling volgen. Inheemse soorten. CO2 slurpers
- Goed ontwerp en beheer
- Jaarlijkse monitoring en bijsturing
- Aansluiten bij bestaand beleid
- Verbindingszones met andere initiatieven en plannen

Inzet

- Vrijwilligers: langdurige en enthousiaste inzet
- Bewustwording consumenten

3. Bomen/soorten/struiken/kruiden/groentes/bloemen - wat wil je nog meer hebben of wat moet er zeker komen?

Soorten

- Bijen (imkervereniging)

- Noten
- Soorten die bijen aantrekken (fruit, linde, hop)
- Pluktuin noten, fruit, bloemen, kruiden
- Meidoorn langs Rivierenweg
- Schuilplaats voor inheemse soorten, vogels, insecten, etc.
- Medicinale wiet?

Voorzieningen

- Infobord
- Uitkijkpunt
- Overdekt zitten, picknickplaats
- Wandelpad
- Labyrint
- Opbergplaats voor gereedschap, kopjes, etc

4. Voedsel waarvoor: voedselbank, vrijwilligers, verkoop, vogels, recreant, etc....

- Kan voor iedereen, voorbijganger, voedselbank, kinderboerderij
- Verkopen als er te veel is
- Alleen meenemen voor eigen gebruik
- Educatie: nieuwsgierigheid opwekken: schoolklassen, cursus 'Eten uit de Natuur'
- Voldoende overhouden om de biodiversiteit te bevorderen

5. Wat doen we met de opbrengst, wie, wat, hoe, bestemming? Welke distributiekkanalen en - mogelijkheden zie je?

Kanalen

- Horsterhof, Groene schuur, Stokhorst, voedselbank
- Lokaal restaurant
- Aansluiten bij lokale ketens: Korte ketens, lokaalbooschappen.nl, etc

Communicatie:

- Duiven Post, Liemers, Gelderlander

Opbrengst

- Is er opbrengst, is het winstgevend
- Inkomsten terug laten vloeien naar stichting

6. Wat is de inbreng van vrijwilligers?

Activiteiten

- Inzet bij aanleg, onderhoud, wieden, oogsten
- Organiseren van elementen: plukdag, cursussen, educatie
- Communicatie en promotie
- Zoeken naar subsidiekanalen, financiën
- Organisatie van verantwoordelijkheden, toezicht, monitoring

Vrijwilliger

- Positieve houding
- Deskundig en ondeskundige vrijwilligers
- Ervaring niet vereist
- Onderdelen zelfstandig kunne uitvoeren

Werven vrijwilligers

- Mikado, lokale bladen
- Dagbesteding

7. Hoe kan het onderhoud en het beheer georganiseerd worden?

- Goede visie en plan is essentieel. Dynamisch, flexibel
- Aantal kartrekkers die zich goed weten te organiseren
- Groep vrijwilligers en enkele professionals
- Herkomst: omliggende omgeving, ook Westervoort, groen netwerk

- Zelfstandige groep, eerst binnen MVD met trekker die zich langdurig inzet
- Gebruik ondersteuning, bv SLG (gereedschap, kennis)
- Speciale activiteiten: boomfeestdag, scholen

8. Wie/wat kan dit initiatief ondersteunen (S)? Wie zie je als bondgenoten (B)? Suggesties voor donoren en subsidies (D) - dus hoe kan dit initiatief worden gefinancierd?

Supporters

- right to challenge gemeente Duiven.
- Waterschap, opbrengst wind/zonne-energie
- Ondersteuning vanuit beide gemeenten, het waterschap en de AVR. Ook gemeente Westervoort
- Natuurmonumenten
- NMG: cursus Voerdselbossen
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Bondgenoten

- Gemeentes
- Groene alliantie
- IVN, vogelwerkgroep, knotploeg, Hoogstambrigade, GDL Bloeit, Groei&Bloeit, Horsterhof
- Industrierrein (bedrijven en medewerkers), vrijwilligers, personeelsverenigingen

Subsidie/financiering

- Postcode loterij, gemeente, SMVD
- Crowd funding, Particulieren
- Provincie – plan Boom, etc
- Reclame/ sponsering door (lokale) ondernemers

9. Hoe wil of kan jij zelf bijdragen? Bv als vrijwilliger, supporter, initiatief nemen, cursus volgen. Noem je naam

- Huib: zorgen voor steun gemeente
- Dick: doeduiten gemeente Zevenaar
- AVR: deel kosten
- Dennis: oogje in zeil houden
- Judith: netwerk inzetten voor PR
- Judith en Baukje: verbind met partners, andere groene en grijze groepen
- Syb, Hanneke: meedenken met ontwerp, Peter: delen kennis
- Baukje: excursies, oogstdag
- Wout: leerwerk traject met HAN, VHL
- Hanneke: beheer kruidentuin
- José Luis: supporter

10. Wat zijn je eigen verwachtingen; wat wil je eruit halen? Wat wil je zeker dat er gebeurt? Welke kansen (K) en belemmeringen (B) zie je?

Belemmeringen

- Gebied te klein
- Kwelwater en de dijk
- alleen bij voldoende financiële toezeggingen uitvoerbaar.
- Alleen met enthousiaste trekker voor langere tijd haalbaar.

Kansen

- voedselbos is kansrijk. Dank zij de beschikking over 1 ha grond. AVR werkt ten volle mee.
- groepen samenbrengen
- Aantrekkelijk gebied
- Landschapsversterking WRIJ
- Stukje PR voor de regio
- free publicity, iets echt anders doen, misschien ook wel iets "stouts" doen middels gelegaliseerde medicinale wiet planten, krijgen we meer aandacht voor dit mooie initiatief
- Een verbinding/struinp pad i.s.m. WRIJ achterlangs het bedrijventerrein
- We maken er een succes van! Niet vaak zo'n mooie kans